

Türkiye'nin en büyük 1000 **sanayi** kuruluşunda üretilen katma değerın yüzde 66,3'ü düşük ve orta-düşük teknoloji sektörlerinden geliyor. Yüksek teknolojinin payı son beş yılda yüzde 5,7'den yüzde 7,2'ye yükselse de her 1000 TL'lik katma değerin yalnızca 72 TL'si yüksek teknolojiyle üretiliyor. Bu yapı, **sanayinin** ekonomi içindeki ağırlığını yeterince zenginleşmeden kaybetmesi anlamına gelen 'erken **sanayisizleşme**' riskini büyütüyor.

Orta teknoloji tuzağından çıkış için yatırım teşviklerinin kapasite artışından çok teknoloji düzeyi, verimlilik ve ihracat niteliğine bağlanması gerekiyor. Ar-Ge'nin ticarileştirilmesi, üniversite-sanayi işbirliği, uzun vadeli yatırım finansmanı, nitelikli insan kaynağı ve yerli tedarik zincirleri birlikte güçlendirilirken; çip, yapay zeka, savunma, biyoteknoloji, ilaç, enerji teknolojileri ve ileri makina gibi stratejik alanlarda ölçek oluşturulmalı.

Orta teknoloji tuzağından çıkmalı

ERKEN SANAYİSİZLEŞME RİSKİNE KARŞI REÇETE

TÜRKİYE **sanayisi** üretim kapasitesi, ihracat gücü ve girişimcilik birikimiyle ekonominin temel taş olmayı sürdürürken, üretimin teknoloji bileşimindeki yavaş dönüşüm yeni bir risk alanına işaret ediyor. **İstanbul Sanayi Odası**'nın birinci ve **ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu** verilerinden oluşan **ISO 1000** tablosu, **sanayide** üretilen katma değerin yaklaşık üçte ikisinin hâlâ düşük ve orta-düşük teknoloji sektörlerden sağlandığını ortaya koyuyor. 2025 yılı itibarıyla **ISO 1000** kuruluşlarının toplam katma değerinin yüzde 34,02'si düşük, yüzde 32,24'ü ise orta-düşük teknoloji yoğunluklu sektörlerden elde edildi. Böylece iki grubun toplam payı yüzde 66,26'ya ulaştı. Bir başka ifadeyle Türkiye'nin en büyük **sanayi** kuruluşlarının ürettiği her 3 TL'lik katma değerin yaklaşık 2 TL'si geleneksel teknoloji gruplarından geldi. Bu oran 2021'de yüzde 66,64 düzeyindeydi. Aradan geçen beş yılda üretim yapısının ana omurgasında belirgin bir değişiklik yaşanmadı.

1000 TL'NİN 72 TL'Sİ YÜKSEK TEKNOLOJİDEN

Sanayide yüksek teknoloji üretim tarafında sınırlı ancak dikkat çekici bir ilerleme bulunuyor. **ISO 1000** içerisinde yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerin oluşturduğu katma değer 2021'de 32,39 milyar TL'ye çıktı. Yüksek teknolojinin toplam katma değer içerisindeki payı da aynı dönemde yüzde 5,67'den yüzde 7,24'e yükselerek en yüksek seviyesine ulaştı.

Ancak **sanayide** üretilen her 1000 TL'lik katma değerin yaklaşık 72 TL'si yüksek teknoloji, 265 TL'si orta-düşük teknoloji, kalan 663 TL'si ise düşük ve orta-düşük teknoloji sektörlerinden geliyor.

Türkiye **sanayisi** açısından asıl kritik sinyal, düşük teknoloji sektörlerin yüksek payından çok, yüksek teknolojiye geçişte köprü görevi üstlenen orta-yüksek teknoloji grubundaki gerilemeden geliyor. Otomotiv, makina, kimya, elektrikli

teçhizat ve ulaşım araçları gibi Türkiye'nin ihracatçı ve ölçekli sektörlerini kapsayan orta-yüksek teknoloji grubunun katma değeri payı 2023 yılında yüzde 29,91'e kadar yükseldi. Ancak bu oran 2024'te yüzde 26,71'e, 2025'te ise yüzde 26,51'e geriledi. Böylece grubun katma değerindeki payı üç yılda yaklaşık 3,4 puan azaldı.

Orta-yüksek teknoloji grubunun zayıflaması, **sanayinin** bir üst teknoloji basamağına geçişini zorlaştırıyor. Çünkü bir ekonominin doğrudan düşük teknolojiye ileri çip, biyoteknoloji veya havacılık üretimine sıçraması kolay olmuyor. Türkiye açısından risk, **sanayi** üretiminin tamamen gerilemesinden çok, üretimin düşük katma değerli yapıda uzun süre kalması ve yüksek maliyetler nedeniyle küresel rekabet gücünü kaybetmesi şeklinde ortaya çıkıyor.

İHRACATIN TEKNOLOJİ DEĞERİ DE ARTMALI

TÜİK verilerine göre yüksek teknoloji ürünlerinin imalat **sanayisi** ihracatı içindeki payı 2025 yılı genelinde yüzde 3,8 olarak gerçekleşti. 2026'nın ocak-mart döneminde ise oran yüzde 3,4 seviyesinde kaldı.

Orta-yüksek ve yüksek teknoloji grupları birlikte değerlendirildiğinde daha olumlu bir tablo ortaya çıkıyor. Bu iki grubun imalat **sanayisi** ihracatındaki toplam payı 2025'te yüzde 43,5'e yükselirken, ihracat değeri yaklaşık 112 milyar dolara ulaştı. Ancak bu rakamın

önemli bölümünü otomotiv, makina, elektrikli teçhizat ve kimya gibi orta-yüksek teknoloji sektörler oluşturuyor.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın **sanayide** teknoloji yoğunluğunu inceleyen çalışması, Türkiye'de yüksek ve orta-yüksek teknoloji üretimin son yıllarda arttığını, ancak toplam imalat **sanayisinde** payının hâlâ OECD ortalamasının altında kaldığını ortaya koyuyor. Çalışmaya göre yüksek ve orta-yüksek teknoloji sektörlerinin imalat **sanayisinde** istihdam payı 2013'te yüzde 19,5 iken 2023'te yüzde 22,4'e yükseldi. Aynı grupların cirodaki payı yüzde 27'den yüzde 30,3'e, üretim değerindeki payı ise yüzde 26,4'ten yüzde 30,3'e çıktı. Yüksek ve orta-yüksek teknoloji grubundaki girişimlerin toplam işletmeler içindeki payı da 2013'te yüzde 9'dan 2023'te yüzde 13'e yükseldi.

TEŞVİKLER DAHA ÇOK TEKNOLOJİYE

Sanayide teknoloji sıçraması için yatırım teşviklerinin yalnızca fabrika kurma, kapasite artırma veya istihdam oluşturma kriterlerine göre verilmesi yeterli görülüyor. Modern modelde destek sisteminin üretilecek ürünün teknoloji seviyesi, oluşturacağı yerli katma değer, Ar-Ge niteliği, ihracat potansiyeli ve tedarik zincirine sağlayacağı katkı üzerinden yeniden kurgulanması gerekiyor.

Aynı ürünün daha fazla üretilmesi dayalı yatırımlar yerine, ithal edilen

kritik bileşenlerin Türkiye'de geliştirilmesi, firmaların kendi teknolojilerini üretmesini ve uluslararası patent oluşturmaları sağlayan projelere öncelik verilmesi önem taşıyor.

Özellikle yeni iktisatçılar, ileri elektronik, yapay zeka, robotik, savunma ve havacılık, biyoteknoloji, ilaç, tıbbi cihaz, batarya, enerji depolama, yenilenebilir enerji ekipmanları, ileri malzemeler ve hassas makina teknolojileri stratejik üretim alanları olarak öne çıkıyor. Türkiye'nin 2030 **Sanayi** ve Teknoloji Stratejisi'nde de savunma, yapay zeka, çip ve veri iletim, ilaç, tıbbi cihaz, mobilite ve yenilenebilir enerji teknolojileri öncelikli alanlar arasında gösteriliyor.

Türkiye'de Ar-Ge harcamalarının teknoloji yoğunluğu yüksek sektörlerde toplandığı görüldü. 2024 yılında imalat **sanayisinde** Ar-Ge harcamalarının yüzde 46,9'u yüksek, yüzde 40,2'si ise orta-yüksek teknoloji grubunda gerçekleştirildi. Buna göre iki grubun toplam Ar-Ge harcamalarındaki payı yüzde 87'yi aştı. Ancak Ar-Ge harcaması yapılmaması tek başına yüksek teknoloji üretimi garanti etmiyor. Araştırmanın patente, patentin prototipe, prototipin seri üretime ve seri üretim küresel pazarda ölçeklenebilir bir ürüne dönüşmesi gerekiyor.

UZUN VADELİ FİNANSMAN

Yüksek teknoloji yatırımları, geleneksel sektörlerle göre daha uzun geliştirme süresi, daha yüksek başlangıç sermayesi ve daha fazla belirsizlik içeriyor. Bu nedenle yatırım kredilerinin vadesinin projenin gelişime ve geri dönüş süresine uygun hale getirilmesi, teknoloji yatırımlarına özkaynak benzeri finansman sağlanması ve kalkınma bankacılığının daha etkin kullanılması gerekiyor. Girişim sermayesi fonları ile büyük **sanayi** şirketleri arasında kurulacak ortak yatırım modelleri de yenilikçi girişimlerin laboratuvar ölçeğinden seri üretime geçmesini kolaylaştırabilir.

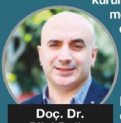
Finansman desteklerinde firmaların büyüklüğünden çok teknoloji üretme kapasitesi, ihracat potansiyeli ve kritik ithalatı azaltma etkisinin dikkate alınması, kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlayabilir.

Modern sanayiye dönüşüm formülü

Teşvik	Destekler teknoloji ve katma değer şartına bağlanmalı.
Ar-Ge	Projeler patente, ürüne ve ihracata dönüşmeli.
Finansman	Uzun vadeli, düşük maliyetli yatırım kredisi sağlanmalı.
Eğitim	Mühendis, teknisyen ve yazılımcı yetiştirilmeli.
KOBİ'ler	Dijitalleşme ve otomasyon yatırımları desteklenmeli.
Kamu alımları	Yerli teknoloji ürünlerine öncelik verilmeli.
Stratejik sektörler	Çip, yapay zeka, ilaç ve enerji teknolojilerine odaklanılmalı.
Ihracat	Miktar yerine kilogram başına değer artırılmalı.
Tedarik zinciri	Kritik ara malımlarda yerli üretim güçlendirilmeli.
Markalaşma	Patentli ve küresel markalı ürün sayısı arttırılmalı.
Verimlilik	Sanayide enerji, dijitalleşme ve otomasyon yatırımları hızlandırılmalı.
Orta-yüksek teknoloji	Otomotiv, makina, kimya ve elektrikliğin rekabet gücü korunmalı.

Finansman, bilgi transferi ve insan sermayesi

FSM Vakfı Üniversitesi İktisat Bölüm Başkanı Doç. Dr. Bilal Bağış, "Üç ayaklı (finansman, bilgi transferi, insan sermayesi) ve stratejik önceliklendirilmiş birkaç sektörde eş zamanlı ve tutarlı biçimde devreye sokulacak uzun soluklu bir **sanayi** politikası stratejisi gerekli" dedi. Ekonomist Bağış, İstanbul Ticaret gazetesine yaptığı açıklamada şu görüşlerini paylaştı: "Kalkınma bankacılığı, ihracat kredi garantileri ve uzun vadeli proje finansmanı araçları önemini koruyor. Düşük-orta teknoloji tuzağı döngüsünü kırmanın bir

Doç. Dr. Bilal Bağış

yolu teşvik sisteminin mantığını değiştirmekten geçiyor. Teknoloji yoğunluğu, ihracatta katma değer oranı, patent/tasarım tescili ve verimlilik artışı gibi nitelik kriterlerine bağlı performans dayalı ve zamanla azalan bir teşvik mimarisini kurulabilir. Üniversitelerdeki çıktılar, **sanayinin** ürün geliştirme ihtiyaçlarıyla buluşturacak aracı kurumlar (uygulamalı araştırma merkezleri, teknoparklar, ortak doktora programları) ve özellikle çip, yapay zeka, savunma, ilaç ve enerji teknolojileri gibi stratejik alanlarda kamu-özel işbirliklerine daha çok ihtiyaç var."

Dış ticaret açığının büyük kısmı yüksek teknoloji ürünleri ithalatı

İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Muhittin Adıgüzel, "Günümüzde bu döngüyü kıran ülkelerden biri Güney Kore, diğeri Çin olup Türkiye, Brezilya, Arjantin, Meksika ve benzeri birçok ülke bu iki süreci birlikte yaşayan ülkeler" dedi. Doç. Dr. Adıgüzel, şöyle devam etti: "Türkiye açısından orta gelir tuzağına aşılması ve **sanayileşmiş** ülke olabilmemesi önündeki en büyük engel yüksek teknoloji ürün ithalatıdır."

Doç. Dr. Muhittin Adıgüzel

başarılı olmamamızdır. Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün ihracatı 2025 yılında 9,9 milyar dolar ile toplam ihracata oranı yüzde 3,6 oldu. Çin'in toplam ihracatı içinde yüksek teknoloji ürünlerinin payı yüzde 20 civarında. Bu oran 2024 yılında Avrupa Birliği için yüzde 19,4 olmuştur. Türkiye'nin dış ticaret açığının büyük kısmı yüksek teknoloji ürünleri ithalatından kaynaklanıyor. 2025 yılı içinde yüksek teknoloji ürünleri imalat **sanayisi** içindeki payı benzer oranda, yüzde 3,6 oldu."

Bahçivan'dan ABD vergisi yorumu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, ABD yönetiminin yürürlüğe koyduğu yeni vergi düzenlemesinin Türk tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri açısından adil ve dengeli bir ticaret anlayışıyla bağdaşmadığını belirtti. Bahçivan, ABD'nin Section 301 kapsamında uygulamaya aldığı düzenlemeyle Türkiye'den ithal edilen ve istisna listesinde yer almayan ürünlere, mevcut gümrük vergilerinin üzerine yüzde 12,5 oranında ilave vergi getirildiğini ifade etti. Söz konusu uygulamanın Türk **sanayicisi**, ihracatçısı ve üreticisi açısından önemli bir maliyet baskısı oluşturacağını belirten Bahçivan, meselenin yalnızca ek bir vergi yükü olmadığını, Türkiye'nin küresel pazarlarda rekabet gücünün zayıflatılması riski taşıdığını vurguladı. Bahçivan, aynı düzenleme kapsamında bazı ülkelere vergi indirimleri, tarife avantajları ve farklı uygulamalar sağlanırken Türkiye'nin bu kapsamın dışında bırakılmasının rekabet eşitsizliği oluşturduğunu söyledi. Yeni uygulamanın özellikle tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon sektörlerinde toplam gümrük vergisi yükünü yüzde 25-30 seviyelerine çıkarabileceğine dikkat çeken Bahçivan, bu durumun ihracatçı firmaların maliyetlerini artırabileceğini ve ABD pazarındaki konumlarını olumsuz etkileyebileceğini ifade etti.

TÜRKİYE AYRICALIK DEĞİL EŞİT REKABET ŞARTLARI İSTİYOR

Türk tekstil ve hazır giyim sektörünün ABD pazarında uzun yıllardır güvenilir bir tedarikçi olarak faaliyet gösterdiğini belirten Bahçivan, sektörün kalite, hızlı teslimat, esnek üretim kabiliyeti ve sürdürülebilirlik alanındaki yatırımlarıyla öne çıktığını söyledi. Avrupa pazarındaki daralma nedeniyle ABD'nin sektör açısından önemli bir alternatif ve büyüme pazarı haline geldiğini aktaran Bahçivan, yeni vergi düzenlemesinin bu fırsat alanını sınırlayabileceğini dile getirdi. Türkiye ile ABD arasında yürütülmesi planlanan yeni müzakere sürecinin önemine değinen Bahçivan, görüşmelerde gümrük vergileri, toplam tarife yükleri, ticari koşullar ve ihracatçıların karşılaştığı engellerin kapsamlı şekilde ele alınması gerektiğini kaydetti. Bahçivan, "Bizim talebimiz ayrıcalık değildir. Bizim talebimiz, eşit rekabet şartlarıdır" ifadelerini kullanarak, Türk **sanayisinin** üretim kapasitesi, kalite standartları ve güvenilir tedarik yapısıyla rekabet ettiğini vurguladı. **İSO Başkanı** Bahçivan, **sanayi** sektörlerinin rekabet gücünün korunmasının yalnızca ihracat rakamları açısından değil, üretim, istihdam ve ekonomik büyüme açısından da büyük önem taşıdığını belirtti. Bahçivan, Türkiye'nin üretim gücünü ve ihracat kapasitesini destekleyecek adımların atılmasının, küresel ticarete daha güçlü bir konum elde edilmesi açısından stratejik bir gereklilik olduğunu ifade etti.

İŞ DÜNYASI | HABER

KOBİ'LER VAKIFBANK İLE NEFES ALACAK

Türkiye ekonomisinin yeni rotası, bankacılık sektörünün stratejik adımları ve piyasaların kilitlendiği faiz kararlarına ilişkin en net mesajlar, "İrade Bizim, Zafer Bizim" sergisinin açılışında verildi. Devletin zirvesini buluşturan etkinlikte sorularımızı yanıtlayan VakıfBank Genel Müdürü Osman Arslan, reel sektörün finansmana erişiminden makroekonomik istikrar hedeflerine kadar kritik değerlendirmelerde bulundu.

Geçmiş dönemde Halkbank'taki görevlerinde küçük ve orta boy işletmelere (KOBİ) sağladığı güçlü desteklerle bilinen Osman Arslan, bu başarılı stratejiyi yeni dönemde daha da ileriye taşıyacaklarını belirtti. İş dünyasının belkemiği olan KOBİ'lerin finansmana erişimi noktasında yenilikçi adımlar atacaklarını ifade eden Arslan, reel sektöre şu sözlerle güven verdi:

- "Halkbank'ta KOBİ'lerle elde ettiğimiz başarılı ivmeyi ve ortaya koyduğumuz vizyonu, inşallah VakıfBank çatısı altında da kararlılıkla devam ettireceğiz."

EYLÜL AYINDA PİYASALARA FAİZ YANSIMASI BEKLENTİSİ

Geçtiğimiz günlerde **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** toplantılarında da gündeme gelen ve iş dünyasının yakından takip ettiği "eylül ayında faiz indirimi" beklentilerine dair sorularımızı da içtenlikle yanıtlayan Arslan, ekonomik istikrar vurgusu yaptı. Kredilere erişim ve finansman maliyetlerinin düşmesi noktasında eylül ayının kritik bir eşik olduğuna değinen Arslan, sürecin hızlanacağını belirterek şu ifadeleri kullandı:

- "Özellikle İran-ABD-İsrail merkezli savaş tamamiyle bitmesiyle birlikte enflasyon ivmesinin düşmesi ve makro göstergelerin dengeye oturmasıyla birlikte çok daha istikrarlı bir noktaya kavuşacağız."

- "Bu istikrar süreciyle birlikte, faizlerde yaşanacak düşüşün piyasaya doğrudan ve olumlu yansıtılacağına öngörüyoruz."

Devletin zirvesini ve iş dünyasını bir araya getiren "İrade Bizim, Zafer Bizim" sergisinde Türkiye'de İş Dünyası dergisine konuşan VakıfBank Genel Müdürü Osman Arslan, KOBİ'lere yönelik yeni finansman desteklerinin sinyalini verirken, piyasaların merakla beklediği faiz indirim döngüsü için Eylül ayına dikkat çekti.

- "İş dünyasının krediye erişimini kolaylaştıracak bu adımlara bankacılık sektörü olarak bizler de hazırız."

Arslan'ın bu önemli ekonomik mesajları verdiği "İrade Bizim, Zafer Bizim" sergisi, 15 Temmuz'un 10. yılında VakıfBank Sanat Galerisi'nde kapılarını açtı. Milli iradenin ve ortak hafızanın izlerini bir araya getiren sergi; arşiv fotoğrafları, video gösterimleri ve deneyim odaklı mekânsal kurgusuyla ziyaretçilerini o tarihi gecenin dönüm noktalarına tanıklık etmeye davet ediyor.

"İrade Bizim, Zafer Bizim" sergisini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, İstanbul Valisi Davut Gül ve VakıfBank Genel Müdürü Osman Arslan birlikte gezdi...

ORTAK HAFIZA GELECEĞE TAŞINIYOR

VakıfBank Genel Müdürü Osman Arslan, serginin taşıdığı misyona da dikkat çekerek, "Aziz şehitlerimizin bizlere bıraktığı emaneti yaşatmak, gazilerimizin fedakârlığını unutmamak ve o gece yazılan destanı gelecek nesillere aktarmak hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu anlamlı mirası geleceğe taşımaya önemli bir sorumluluk olarak görüyoruz" ifadelerini kullandı.

Tarihi bir direnişi çok katmanlı bir anlatımla sunan sergi, 20 Ağustos tarihine kadar VakıfBank Sanat Galerisi'nde ziyaret edilebilecek.

OSMAN ARSLAN
VakıfBank Genel Müdürü

TÜRKİYE'DE
İŞ DÜNYASI

HABER

KOBİ'LERİN DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜNE İSO VE İŞ BANKASI DESTEĞİ

İstanbul Sanayi Odası ile Türkiye İş Bankası, KOBİ'lerin dijitalleşme ve değer odaklı büyüme yolculuğunu hızlandırmak için güçlerini birleştirdi. Yeni programla işletmelere yalnızca finansman değil, uygulanabilir yol haritası, danışmanlık ve dönüşüm ekosistemi sunulacak.

ERDAL BAHÇIVAN

HAKAN ARAN

Türkiye **sanayisi**, üretim kapasitesini korumanın tek başına yeterli olmadığı yeni bir döneme giriyor. Teknolojik gelişmeler, yapay zekâ, sürdürülebilirlik baskısı ve jeopolitik riskler, özellikle kaynakları sınırlı KOBİ'leri aynı anda birden fazla alanda dönmeye zorluyor. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ile Türkiye İş Bankası'nın imzaladığı iş birliği, bu ihtiyaca yalnızca krediyle değil, üretim hattından iş modeline uzanan bütüncül bir yol haritasıyla cevap vermeyi hedefliyor.

İSO Stratejik Dönüşüm Merkezi'nin ilk kapsamlı saha iş birliği olan "Dijitalleşme ve Değer Odaklı Büyüme Programı", **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ile Türkiye İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran tarafından imzalandı. Programla KOBİ'lerin dijitalleşme, değer odaklı büyüme ve servisleşme ihtiyaçlarına uygulanabilir ve ölçeklenebilir çözümler geliştirilmesi planlanıyor.

SULTAN TEPE

İSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi

BEŞ EKSENDE DÖNÜŞÜM

Programın arkasındaki model, şirketlerin yalnızca teknoloji satın almasına değil, bu teknolojiyi nerede ve nasıl kullanacağını belirlemesine dayanıyor. **İSO**'nun üç yıl önce kurduğu Stratejik Dönüşüm Merkezi, firmaların risk ve fırsatlarını analiz ediyor, dönüşüm alanlarını belirliyor ve hazırlanan yol haritasını somut projelere dönüştürüyor.

Model; operasyonel dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm, değer odaklı büyüme ve servisleşme, insan odaklı dönüşüm ile jeostratejik gelişmelere uyum olmak üzere beş eksen kapıyor.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, programın **sanayinin** geleceği açısından stratejik bir adım olduğunu belirterek, "Yaklaşık üç yıl önce **İSO** bünyesinde kurduğumuz Stratejik Dönüşüm Merkezi ile hedefimiz, dönüştürücü teknolojilerin ve küresel eğilimlerin **sanayimize** etkisini anlamak ve somut dönüşüm programlarını hayata geçirmekti. Türkiye İş Bankası ile başlattığımız bu programla KOBİ'lerimize operasyonel dijital dönüşüm, değer odaklı büyüme ve servisleşme eksenlerinde bütüncül rehberlik sunuyoruz" dedi.

"FABRİKA ZEMİNİNDEN İŞ MODELİNE GEÇİŞ"

Türkiye'de İş Dünyası'na özel açıklamalarda bulunan **İSO** Yönetim Kurulu Sayman Üyesi **Sultan Tepe**, programın klasik destek mekanizmalarından farklı olarak dijital dönüşümün operasyonel ve ticari boyutunu birlikte ele aldığını söyledi.

Tepe, "Fabrika zeminindeki dijitalleşmeyi ve bir KOBİ'nin dijital olanaklarla yapabileceklerini birbirinden ayırıyoruz. Operasyonel Dijital Dönüşüm, şirketlerin farklı vadelere ve yatırım düzeylerinde sonuçlarını görebilecekleri bir yol haritasını ifade ediyor. Şirketler geri dönüşleri

gördükçe tuğları üst üste koyarak devam edecek. Değer Odaklı Büyüme ve Servisleşme ise KOBİ'lerin teknolojiyle yeni iş modeline nasıl geçeceğinin yolunu çiziyor. Bu, Türk **sanayisi** için yepyeni bir sayfa" diye konuştu.

KOBİ'lerin dönüşüm sürecinde yalnızca finansman sorunu yaşamadığını vurgulayan Tepe, dijital yatırımların ekonomik koşullar nedeniyle ertelendiğine, doğru hizmet sağlayıcısına erişimde bilgi eksikliği bulunduğu ve şirket içinde dönüşümü yönetecek becerilerin yeterince gelişmediğine dikkat çekti.

Tepe, Stratejik Dönüşüm Merkezi aracılığıyla firmalara dönüşüm vizyonunun yanı sıra akredite iş birliği ekosistemi de sunduklarını kaydetti.

DANIŞMANLIKTAN FİNANSMANA UZANAN MODEL

İş birliği, geleneksel finansman modellerinin ötesine geçerek danışmanlık ile yatırım desteğini aynı çatı altında buluşturuyor. İş Bankası, programın danışmanlık sürecindeki ilk fazına destek verirken, geri dönüş potansiyeli bulunan yatırımların hayata geçirilmesinde de finansman sağlayacak.

Türkiye İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran, hedefin KOBİ'lerin yalnızca ayakta kalması değil, uluslararası pazarlara açılarak yeni başarı hikâyeleri yazması olduğunu söyledi.

Aran, "Programı, teknolojinin işletmelerde doğru yerde ve doğru şekilde kullanıldığında ne kadar yüksek katma değer oluşturabileceğini gösterecek biçimde konumlan-

“

DOĞRU TEKNOLOJİYE, GÜVENİLİR HİZMET SAĞLAYICISINA VE DÖNÜŞÜMÜ YÖNETECEK İNSAN KAYNAĞINA ULAŞMAKTA ZORLANAN İŞLETMELER İÇİN HAZIRLANAN PROGRAM, KOBİ'LERE ÜRETİM SÜREÇLERİNDEN İŞ MODELLERİNE KADAR UZANAN UYGULANABİLİR BİR YOL HARİTASI SUNMAYI HEDEFLİYOR.

”

dırdık. Veriden değer üretmek, fiziksel ürünü hizmete dönüştürmek, insan yetkinliklerini geliştirmek ve şirketlerin jeostratejik dayanıklılığını artırmak istiyoruz. Bu yaklaşımın şirket değerine, rekabet gücüne ve üretim kapasitesine katkı sağlayacağına inanıyorum" ifadelerini kullandı.

“SANAYİ İÇİN KIYMETLİ BİR ADIM”

İSO 41. Komite Üyesi Fatma Aydoğdu da Türkiye'de İş Dünyası'na yaptığı değerlendirmede, **sanayi** işletmelerinin dijitalleşme oranının küresel rekabet için yeterli seviyede olmadığını söyledi.

Aydoğdu, "Program kapsamında **İSO** üyelerine dijitalleşme yatırımlarında danışmanlık desteği ve finansal avantajlar sunulması, teknolojiye uyum sürecini kolaylaştırırken üretim verimliliğini ve küresel pazarlardaki rekabet gücünü artıracak. Üyelerin bu sürece katılımını, Türkiye'nin üretim gücünü geleceğe taşıyacak en önemli hamlelerden biri olarak görüyoruz" dedi.

Programın daha geniş bir paydaş yapısıyla büyütülmesi planlanıyor. **Sultan Tepe**, İş Bankası'nın modelin ilk örneğinde en erken harekete geçen kurum olduğunu belirterek, "Program, Bakanlığımızın, finans sisteminin ve diğer paydaşların katılımıyla hızlı biçimde genişleyecek. Hedefimiz, üretici tüm KOBİ'lerimizin bu değerden faydalanmasını sağlayacak yolu çizilebilir" sözleriyle yol haritasını anlattı.

YALIN ÜRETİM İLE DİJİTALLEŞME AYNI YOL HARİTASINDA

Programın tasarımını üstlenen Future Ally'nin Yönetici Ortağı **İdil Özdoğan**, pilot saha çalışmalarında farklı sektörlerden şirketlerin üretim süreçleri ve iş modellerinin ayrıntılı biçimde incelendiğini söyledi.

Özdoğan, "Pilot saha uygulamalarında lityum iyon batarya paketleme, mikro yüzey kaplama ve tekstil etiketleri alanlarında faaliyet gösteren şirketlere odaklandık. Firmaların üretim ve operasyon akışlarını, verimlilik kayıplarını, dijital uygulama seviyelerini ve yalın olgunluklarını değerlendirdik. Yalın ve dijital uygulamaların birlikte ilerlediği proje yol haritaları hazırlandık" dedi.

Çalışmaların yalnızca üretim verimliliğiyle sınırlı olmadığını belirten Özdoğan, "Değer odaklı büyüme ve hizmetleşme kapsamında şirketlerin mevcut iş modellerini, rekabetçi konumlarını, sektör dinamiklerini ve hizmetleşme potansiyellerini analiz ettik. Firmaların ürettikleri ürünün ötesine geçerek yeni değer önerileri ve gelir alanları oluşturabileceği fırsatları belirledik. Bu fırsatlara yönelik yeni iş modelleri tasarladık" ifadelerini kullandı.

FATMA AYDOĞDU

İSO 41. Komite Üyesi

24 ÖZEL HABER

Sultan TEPE

ISO Yönetim Kurulu Üyesi, İTHİB Yönetim Kurulu Üyesi, Sürdürülebilirlik Komite Başkanı, Tepar Tekstil A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

“Önümüzdeki dönemde başarının anahtarı, sürdürülebilirlik ile teknolojiyi birlikte yönetebilmek olacaktır.”

Tekstilde yeşil dönüşüm: Kurallara uyum değil, geleceğe liderlik

Değişen “rekabet” tanımıyla başlayalım... Tekstil sektörü tarihinin en önemli dönüşüm dönemlerinden birini yaşıyor. Uzun yıllar boyunca rekabet; kalite, fiyat ve teslimat süreleri üzerinden şekillendi.

Ancak bugün yeni bir rekabet tanımıyla karşı karşıyayız. Artık bir ürünün nasıl üretildiği, hangi ham maddeleri içerdiği, ne kadar karbon saldı, ne kadar su tükettiği ve kullanım ömrünün sonunda nasıl değerlendirileceği en az fiyatı kadar önem taşıyor.

Bu değişimin en önemli itici gücü Avrupa Birliği’nin Yeşil Mutabakatı ve bu kapsamda yürürlüğe giren yeni düzenlemelerdir.

Avrupa Birliği artık yalnızca çevreyi korumayı hedeflemiyor; aynı zamanda üretim ve tüketim alışkanlıklarını yeniden şekillendiriyor. Bu nedenle sürdürülebilirlik, çevresel bir tercih olmaktan çıkmış; ticaretin ve **sanayinin** yeni dili hâline gelmiştir.

Tekstil sektöründe yeni dönem nasıl olacak dersiniz...

Tekstil sektörü bu dönüşümün merkezinde yer alıyor. Çünkü sektörümüz hem yüksek üretim hacmine hem de önemli bir çevresel etkiye sahip.

Bu nedenle Avrupa Birliği’nin Sürdürülebilir ve Döngüsel Tekstil Stratejisi, Eko Tasarım Tüzüğü (ESPR), Dijital Ürün Pasaportu, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD), Kurumsal Sürdürülebilirlik Durum Tespiti Direktifi (CSDDD) ve Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (EPR) gibi düzenlemeleri, sektörümüz için yeni bir dönemin başlangıcını ifade ediyor.

Yükümlülükten fırsata

Ancak bu süreci yalnızca “yeni yükümlülükler” olarak okumak büyük bir hata olur.

Ben bu dönüşümü, Türk tekstil **sanayisi** için önemli bir fırsat olarak görüyorum. Türkiye’nin rekabet avantajı dikkat çekiyor.

Türkiye, Avrupa’nın en güçlü tekstil ve hazır giyim üretim merkezlerinden biridir. Güçlü üretim altyapımız, deneyimli insan kaynağımız, hızlı üretim kabiliyetimiz ve gelişen geri dönüşüm yatırımlarımız sayesinde yeni dönemin kazanan ülkelerinden biri olabilecek potansiyele sahibiz.

Bunun için değişime uyum sağlamanın ötesine geçmeli, değişime yön veren ülkeler arasında yer almalıyız.

ÖZEL HABER 25

Döngüsel ekonomi tam da bu noktada devreye giriyor. Döngüsellik; atığın yeniden ham maddeye dönüştüğü, ürünlerin daha uzun ömürlü tasarlandığı, tamir edildiği, yeniden kullanıldığı ve en sonunda tekrar üretime kazandırıldığı yeni bir ekonomik modeldir.

Başka bir ifadeyle, artık “üret-kullan-at” anlayışının yerini “üret-kullan-yeniden değerlendir” yaklaşımı almaktadır.

Tasarımdan başlayan dönüşüm

Elbette bu dönüşüm yalnızca geri dönüşüm tesisleri kurmakla gerçekleşmeyecektir. Asıl değişim, ürün daha tasarım aşamasındayken başlamalıdır.

Geri dönüştürülebilir malzeme seçimi, ürünün kolay sökülebilmesi, izlenebilirliği sağlayacak dijital sistemlerin kurulması ve yaşam döngüsü analizlerinin üretim süreçlerine entegre edilmesi artık sektörümüzün yeni standartları olacaktır.

Bunun yanında dijitalleşme de yeşil dönüşümün vazgeçilmez bir unsurudur. Dijital Ürün Pasaportu uygulaması sayesinde ürünlerin tüm yaşam döngüsü kayıt altına alınacaktır.

Bu sistem yalnızca tüketicilere güven vermeyecek; aynı zamanda markalar, üreticiler ve tedarikçiler arasında şeffaflığı güçlendirecek, yeşil aklama (greenwashing) riskini azaltacaktır.

Teknoloji ve sürdürülebilirlik entegrasyonu, kritik önem taşıyor. Önümüzdeki dönemde başarının anahtarı, sürdürülebilirlik ile teknolojiyi birlikte yönetebilmek olacaktır.

Yapay zekâ destekli üretim planlaması, dijital izlenebilirlik sistemleri, yaşam döngüsü analizleri, otomatik ayıklama teknolojileri ve tekstilden tekstile geri dönüşüm çözümleri sektörümüzün geleceğini şekillendirecektir.

Bu noktada özellikle KOBİ’lerin

sürece dahil edilmesi konusuna dikkat çekmek istiyorum. Döngüsel ekonomi yalnızca büyük ölçekli firmaların başarabileceği bir dönüşüm değildir.

KOBİ’lerimizin de bu sürece aktif olarak katılabilmesi için finansman mekanizmalarının güçlendirilmesi, teknik rehberlik sağlanması, test ve belgelendirme süreçlerinin sadeleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Yeşil dönüşüm ancak tüm değer zinciri birlikte hareket ettiğinde başarıya ulaşabilir.

Türkiye’nin küresel konumuna bakacak olursak, ülkemiz bugüne kadar tekstil sektöründe pek çok küresel değişime başarıyla uyum sağladı.

Bugün de aynı kararlılıkla hareket edersek, yalnızca Avrupa’nın güvenilir tedarikçisi değil, aynı zamanda döngüsel tekstil üretiminin küresel merkezlerinden biri olabiliriz.

Stratejik kalkınma hamlesi

Artık mesele yalnızca Avrupa Birliği düzenlemelerine uyum sağlamak değildir.

Asıl mesele, sürdürülebilirliği rekabet avantajına dönüştürmek,

inovasyonu üretimin merkezine yerleştirmek ve gelecek nesillere daha güçlü, daha dirençli ve daha çevreci bir sanayi bırakmaktır.

Ortak vizyon ve gelecek bu noktada kritik öneme sahip...

İnanıyorum ki kamu, özel sektör, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının ortak vizyonuyla Türkiye, yeşil dönüşümü sadece takip eden değil, yön veren ülkeler arasında yer alacaktır.

Çünkü geleceğin güçlü ekonomileri, doğal kaynaklarını en verimli kullanan, teknolojiyi en etkin şekilde uygulayan ve sürdürülebilirliği iş modellerinin merkezine yerleştiren ekonomiler olacaktır.

Sonuç, geleceği şekillendirmek düşüncesine dayanıyor. Bugün atacağımız her adım, yalnızca sektörümüzün değil, ülkemizin rekabet gücünü de belirleyecektir.

Yeşil dönüşümün bir zorunluluk olarak değil, Türkiye’nin üretim gücünü daha da ileri taşıyacak stratejik bir kalkınma hamlesi olarak görmeliyiz. Döngüsel ekonomi, yalnızca çevreyi koruyan bir model değil; aynı zamanda daha yenilikçi, daha verimli ve daha güçlü bir sanayinin anahtarıdır.

YEŞİL DÖNÜŞÜM MİLLÎ KALKINMA KONUSUDUR

“Yeşil dönüşüm, sanayimizin rekabet gücünü belirleyen stratejik bir kalkınma konusudur.”

■ Eda Ünsün

Yeşil dönüşüm, **sanayinin** geleceğini şekillendiren en önemli başlıklardan biri olmaya devam ediyor. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** da bu sürece yönelik çalışmalarını sürdürüyor. Yeşil İş Platformu Dergisi'nin sorularını yanıtlayan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, **sanayinin** yeşil dönüşüm yol haritasını, döngüsel ekonominin önemini ve üyelerine sundukları destek mekanizmalarını anlattı.

■ İSTANBUL SANAYİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI | ERDAL BAHÇIVAN

■ İstanbul Sanayi Odası uzun yıllardır çevre ve sürdürülebilirlik alanında öncü çalışmalar yürütüyor. Bugün geldiğiniz noktada İSO'nun yeşil dönüşüm yol haritasını hangi temel başlıklar şekillendiriyor?

Yeşil dönüşüm, yalnızca çevresel bir sorumluluk olarak değil **sana-yimizin** rekabet gücünü belirleyen stratejik bir kalkınma konusudur. Bugün uluslararası ticaret kuralları yeniden şekilleniyor. Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdan Karbon Düzenleme Mekanizması, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir finans ve dijital dönüşüm gibi başlıklar üretim anlayışını kökten değiştiriyor. Bu nedenle **İSO** olarak üyelerimizin bu dönüşüme zamanında ve güçlü bir şekilde hazırlanmasını öncelikli sorumluluklarımız arasında görüyoruz. Bu doğrultuda sürdürülebilir üretim yaklaşımımız çerçevesinde 2021'de belirlediğimiz tematik alanlarımız; İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir **Sanayi**, Döngüsel Ekonomi, İşin Geleceği, Güvenli Çalışma Ortamı ve Sürdürülebilir Finans ve **Sanayinin** Dayanıklılığı ile Sürdürülebilirlik Odaklı İnovasyon ve Dijital Dönüşüm başlıklarındaki yatay kesen unsurlarda çalışmalar yürütüyoruz. Tüm paydaşlarımızın; ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarıyla sürdürülebilirlik

bağlamındaki dönüşüm için farklı olgunluk seviyelerinin değişen ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak **sanayimizin** dönüşümü için pek çok faaliyet gerçekleştiriyoruz. Yeşil dönüşümü bir maliyet değil; verimlilik artışı, yeni yatırımlar, ihracatta katma değerli üretim avantajı ve sürdürülebilir kalkınma için önemli bir fırsat olarak değerlendiriyoruz, bu kapsamda gelecek dönemde de çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

■ Sıfır Atık Haftası kapsamında düzenlenen "Sanayinin Sıfır Atık Yolculuğu" toplantısında sıfır atığın bir kalkınma vizyonu olduğunu vurguladınız. Sizce Türkiye **sanayisinin döngüsel ekonomiye geçişinde en kritik dönüşüm alanları hangileri?**

Bugün yaşanan çok katmanlı krizler; üretim-tüketim alışkanlıklarımızın dönüşmesini kaçınılmaz kılıyor. İşte tam bu noktada döngüsel ekonomi, yalnızca çevresel bir tercih olmaktan çıkıp sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için ekonomik bir zorunluluk haline geldi. Kaynakların daha verimli kullanıldığı, atığın üretimin her aşamasında bir değere dönüştürüldüğü ve ürün yaşam döngüsünün uzatıldığı bu model, aynı zamanda **sanayimizin** rekabet gücünü artıran stratejik bir dönüşüm alanı.

Bu bağlamda Türkiye **sanayisi-**
nin döngüsel ekonomiye geçişinde
en kritik alanların başında nitelikli
üretim anlayışı geliyor. Ürünün
tüm yaşam döngüsünü dikkate
alan, malzeme seçiminde özenli,
atık oranlarını sistematik biçimde
düşüren ve ürünleri uzun ömürlü,
kolay onarılabilir, geri dönüştürü-
lebilir kılan bir üretim yaklaşımını
önceliğimiz haline getirmeliyiz. Bir
tesisın atığının diğerinin ham mad-
desi olarak kullanıldığı endüstriyel
simbiyoz uygulamalarının yaygın-
laşması da bu dönüşümü destekle-
yecek temel unsurlardan biridir. Su
kaynaklarının etkin ve iklim duyarlı
yönetimi de öncelikli konularımız-
dan biri; çünkü suyu merkeze alan
politikalar gıda ve enerji güvenliği
açısından da stratejik bir avantaj
sağlıyor. **İSO** olarak düzenlediğimiz
Döngüsel Ekonomi Forumu İstanbul,
başta İklim Değişikliği ve Su Yöne-
timi: **Sanayi** Sektörü Raporu olmak
üzere hazırladığımız raporlar ve Sı-
fır Atık Vakfı ile gerçekleştirdiğimiz
iş birlikleriyle, **sanayimizde** döngü-
sel iş modellerinin yaygınlaşmasına
katkı sunmaya devam ediyoruz. Biz
inanıyoruz ki; kaynaklarını verimli

Üyelerimizin dönüşüm yolculuğunda rehberlik eden, bilgi üreten ve iş birliği geliştiren bir kurum olmayı sürdüreceğiz.

kullanan, atığını değere dönüştüren
ve sürdürülebilir üretimi benimse-
yen bir **sanayi**, Türkiye'nin kalkın-
ma hedeflerine çok daha güçlü katkı
sağlayacaktır.

■ **İSO**, üyelerinin yeni döneme
uyum sağlaması için hangi destek
mekanizmalarını hayata geçiriyor?
Özellikle KOBİ'leri nasıl destekle-
meyi hedefliyor?

Yeşil dönüşüm sürecinin tüm
işletmeler için aynı koşullarda
ilerlemediğinin farkındayız. Özel-
likle KOBİ'lerimiz mevzuat takibi,
veri yönetimi, raporlama altyapısı,

teknoloji yatırımları ve finansmana
erişim gibi konularda daha fazla
desteğe ihtiyaç duyabiliyor. **İSO**
Yeşil Blog" ve **İSO** Yeşil Bülten" gibi
düzenli yayınlarımız ile bu konu-
daki sıcak gündemi **sanayicimiz** ve
paydaşlarımızın ilgisine sunmayı
sürdürüyoruz. Avrupa Yeşil Muta-
bakatı, Sınırdaki Karbon Düzenleme
Mekanizması, sürdürülebilirlik
raporlaması, karbon ayak izi, su
verimliliği, döngüsel ekonomi gibi
konularda eğitimler, seminerler ve
çalıştaylar düzenliyoruz. Bu süreçte
alüminyum ile demir-Çelik sektör-
lerinde SKDM'nin getirdiği raporla-
ma yükümlülükleri ve karşılaşılan
uygulama zorluklarına çözüm
bulmayı amaçlayan "Sınırdaki Karbon
Düzenleme Mekanizması Uygulama
Rehberleri"ni hayata geçirdik. **İSO**
Meslek Komitelerimizin destekleri,
Ticaret Bakanlığımızın katkılarıyla
hazırlanan bu raporlar sektörle-
re özel üç günlük eğitimlerimizle
yoğun bir bilgilendirme gerçekle-
ştiriyoruz. **Sanayimizin** bugünün
ihtiyaçlarının yanı sıra geleceğin
zorlayıcı koşullarına da hazırlık-
lı olmasına önem veriyoruz. Bu
doğrultuda "Kurumsal Karbon Ayak

İzci Danışmanlığı" ve "Enerji Masası" gibi hizmetlerimizle üyelerimizin yeşil dönüşüm sürecinde harekete geçmelerine yardımcı olmayı sürdürüyoruz. ISO olarak önümüzdeki dönemde de sanayicilerimize karşı sorumluluklarımızı doğrultusunda, bu alandaki çalışmalarımıza devam edecek. Üyelerimizin dönüşüm yolculuğunda rehberlik eden, bilgi üreten ve iş birliği geliştiren bir kurum olmayı sürdüreceğiz.

■ **Dijitalleşme ile sürdürülebilirlik arasındaki ilişki önümüzdeki yıllarda sanayiye nasıl dönüştürecek? Türk sanayisinin rekabet gücünü koruyabilmesi için öncelikli adımlar neler olmalı?**

Önümüzdeki dönemde sanayide en belirleyici eğilimlerden biri, yeşil dönüşüm ile dijital dönüşümün iç içe geçmesi olacaktır. Yeşil ve dijital dönüşümün birlikte ele alındığı bu yaklaşım iklim değişikliğiyle mücadelede sanayinin rolünü güçlendirirken küresel değer zincirlerinde rekabetçiliğin korunmasını da sağlıyor. Üretim hatlarında kullanılan sensörler, yapay zekâ destekli yazılımlar ve otomasyon uygulamaları sayesinde enerji tüketimi, ham madde kullanımı, su tüketimi ve karbon emisyonları anlık olarak takip edilebiliyor. Bu da işletmelere süreç

optimizasyonu, maliyetlerin düşürülmesi ve kaynak verimliliğinin artırılması gibi önemli avantajlar sağlıyor. Aynı zamanda uluslararası pazarlarda giderek artan şeffaflık beklentisi, şirketlerin çevresel performanslarını güvenilir verilerle ortaya koymasını zorunlu hale getiriyor. Dijital altyapıların güçlenmesi, sürdürülebilirlik raporlamasının doğruluğunu ve güvenilirliğini de artırıyor. Türkiye sanayisi dönüşüm iradesine ve üretim kabiliyetine sahiptir ancak dönüşüm doğası gereği teknik, finansal ve idari kapasite gerektiren bir süreçtir. Birçok KOBİ de sürdürülebilir üre-

tim teknolojilerine geçişte yüksek yatırım maliyetleri, veri toplama ve raporlama altyapısının yetersizliği gibi engellerle karşılaşılıyor. Ayrıca, yeşil dönüşümün kapsamlı bir strateji gerektirmesi; enerji verimliliğinden tedarik zinciri yönetimine, ürün tasarımı ve atık yönetimine kadar geniş bir alanda koordinasyon anlamına geliyor. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde uygulamaya geçişi artırmak ve bu sürecin tüm tedarik zincirine yayılmasını sağlamak için önde gelen ihtiyaçlarımız finansmana erişim, teknik rehberlik ve teknoloji yatırımlarının hızlandırılmasıdır.

İstanbul Sanayi Odası olarak COP toplantılarına aktif biçimde katılıyor, bu süreçlerden elde ettiğimiz deneyimleri üyelerimizle paylaşıyoruz.

22 SANAYİ ODASI

Samed Ağırbaş Sıfır Atık Başkanı, Erdal Bahçıvan İstanbul Sanayi Odası Başkanı

■ Türkiye'nin COP31'e ev sahipliği yapacak olması sanayi açısından nasıl bir fırsat yaratacak? Bu sürecin hem uluslararası iş birliklerine hem de yerli sanayinin dönüşümüne nasıl katkı sağlayacağını öngörüyorsunuz?

COP31'in Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek olması, ülkemiz için son derece kritik ve tarihi bir gelişmedir. Bu zirve, ülkemizin iklim değişikliğiyle mücadeledeki vizyonunu, politika çerçevesini ve özel sektörün dönüşüm kapasitesini tüm dünyayla paylaşmasına imkân sağlayacaktır. Diğer taraftan COP'un üretim kapasitesi yüksek, kalkınma anlayışı imalat sektörüne dayalı olan ülkemizde düzenlenmesi, iklim hedeflerinin yalnızca politika düzeyinde değil, üretim sahasında somut çözümlerle hayata geçirilebileceğini gösteren güçlü bir mesaj da olacaktır. Bu kapsamda düşük karbonlu dönüşümün rekabetçilikle birlikte ilerleyebileceğini ortaya koymak adına da önemli bir fırsat sunacaktır. Küresel sanayi gündemine ev sahipliği yapma imkanı da sağlayacak olan COP31 ile üretim, teknoloji ve sürdürülebilirlik gibi geleceğimizi şekillendiren kritik

başlıkların ele alındığı bir buluşma noktası olacağız. İstanbul Sanayi Odası olarak biz de 2022 yılından bu yana COP toplantılarına aktif biçimde katılıyor, bu süreçlerden elde ettiğimiz deneyimleri üyelerimizle paylaşıyoruz. COP31'e yönelik hazırlıklarımızı ulusal ve uluslararası paydaşlarımızla istişare içinde sürdürüyoruz; Türk sanayisinin dönüşüm kapasitesini küresel ölçekte görünür kılmayı hedefliyoruz. İnanıyorum ki COP31, yalnızca iklim politikaları açısından değil; aynı zamanda Türkiye'nin yeşil sanayileşme vizyonunun dünyaya anlatılması bakımından da stratejik bir dönüm noktası olacaktır.

COP31'in Türkiye'de yapılacak olması ülkemiz için son derece kritik ve tarihi bir gelişmedir.

Tekstil Atık Ayı katkı sağlayacak

Bakanlığımız tarafından ağustos ayının "Tekstil Atık Ayı" olarak ilan edilmesini, hem sanayimizde döngüsel ekonomi bilincinin tabana yayılması hem de ülkemizin sıfır atık hedefleri açısından yerinde ve önemli bir farkındalık çalışması olarak değerlendiriyorum.

Bildirdiğiniz üzere tekstil sektörü; istihdam gücü, üretim kapasitesi ve yüksek ihracat potansiyeliyle Türkiye ekonomisinin en önemli taşıyıcı sütunlarından biridir. Ancak aynı tekstil sektörü, ham maddeden su kullanımına, kimyasal yönetiminden atık yönetimine kadar yeşil dönüşümün ve küresel regülasyonların baskısını en yoğun hisseden sektörlerimizden de başında geliyor.

Tekstil Atık Ayı kapsamında yürütülecek çalışmaların, toplumda farkındalık oluşturmalarının yanı sıra sanayide de yeni iş modellerinin gelişmesine katkı sağlayacağına inanıyorum. Çünkü artık küresel pazarlarda yalnızca kaliteli ürün üretmek yeterli olmuyor; ürünün hangi koşullarda üretildiği, ne kadar kaynak tüketildiği, geri dönüştürülebilir olup olmadığı ve yaşam döngüsü boyunca çevresel etkisinin ne olduğu da giderek daha fazla önem kazanıyor. Bu çerçevede ekotasarım yaklaşımı, ürünlerin daha uzun ömürlü tasarlanması, yeniden kullanım uygulamaları, geri dönüşüm altyapısının güçlendirilmesi ve dijital ürün pasaportu gibi yeni uygulamalara hazırlık, sektörümüzün öncelikli gündemleri arasında yer almalıdır.